

PLANUL DE RESTRUCTURARE
a
Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Călugăreni

I. Succintă descriere a centrului rezidențial

Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Călugăreni (CRRN Călugăreni) este o instituție de asistență socială cu cazare, cu personalitate juridică în subordinea Consiliului Județean Mureș și în structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș. În structura și coordonarea Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Călugăreni funcționează Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică "Sf. Iosif" Călugăreni – un pavilion creat în 2007 cu fonduri externe nerambursabile Phare.

Capacitatea totală a Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Călugăreni este de 260 locuri din care un număr de 50 sunt la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică "Sfântul Iosif" Călugăreni.

Centrul este amplasat pe str. Bisericii nr. 54, sat Călugăreni, comuna Eremitu, jud. Mureș. Centrul rezidențial își desfășoară activitatea în trei imobile amplasate în aceeași curte, din care cel mai mare este un imobil vechi de peste 300 de ani, ce a servit drept mănăstire franciscană până în anul 1953, an din care a dobândit o destinație socială. Starea actuală a imobilelor nu permite respectarea în totalitate a standardelor minime de calitate pentru acreditarea și licențierea serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, așa cum sunt acestea reglementate prin Ordinul MMFPSPV nr.67/2015.

II. Demersuri întreprinse în vederea întocmirii Planului de restructurare a centrului rezidențial

- A fost emisă Dispoziția nr. 622/14.08.2015 a Directorului general al D.G.A.S.P.C. Mureș privind constituirea echipei de lucru pentru identificarea nevoilor, grupului țintă, resurselor existente la nivel județean și a disponibilității Consiliilor locale, elaborării Planului județean în vederea dezinstituționalizării persoanelor adulte cu handicap la nivelul județului Mureș;
- A fost emisă Dispoziția nr. 262/26.08.2015 a Președintelui Consiliului Județean Mureș privind constituirea echipei de lucru pentru analiza privind dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu dizabilități din județul Mureș;
- A fost solicitat și s-a primit punctul de vedere al centrului cu privire la numărul beneficiarilor eligibili pentru tranziția la viața în comunitate
- Primăriile din județ au fost invitate să își exprime/decline disponibilitatea de a dezvolta pe raza administrativ teritorială centre de zi care să acorde servicii beneficiarilor din potențiale locuințe protejate în care ar putea fi cazați beneficiarii dezinstituționalizați din CRRN Călugăreni
- Directorul general al DGASPC Mureș a participat în luna martie 2016 la o întâlnire de lucru la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități în care s-a discutat despre necesitatea de a restructura centrele rezidențiale cu o capacitate mai mare de

200 de locuri, ANPD prezentând cele 8 centre din țară care sunt în această situație, în județul Mureș fiind identificat/propus C.R.R.N. Călugăreni. S-a propus accesarea unor fonduri externe nerambursabile în acest scop prin Programul Operațional Regional 2014-2020, s-a discutat despre condițiile generale de accesare a acestora, conform documentelor programatice publice, având în vedere că până la acest moment nu a fost lansat un ghid al solicitantului pentru această axă de finanțare. De menționat faptul că, deși C.R.R.N Brâncovenești este un centru rezidențial de mare capacitate, datorită fondurilor externe nerambursabile atrase în programarea financiară 2007-2013 cu scopul restructurării lui, devine solicitant neeligibil pentru finanțare în noua perioadă de programare.

- A fost întocmit și transmis la ANPD Planul județean de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități din județul Mureș (care include și CRRN Călugăreni)
- Cele două echipe de lucru s-au întâlnit în două ședințe în care s-au stabilit etapele întocmirii Planului județean de restructurare al CRRN Călugăreni (termene și responsabilități), criteriile de selecție a beneficiarilor eligibili pentru viața în comunitate, instrumentul de evaluare a beneficiarilor din centru, echipa de specialiști din cadrul DGASPC Mureș care va efectua evaluarea beneficiarilor.
- A fost emisă Dispoziția nr. 187/18.03.2016 a Directorului general al DGASPC Mureș privind constituirea comisiei de evaluare a beneficiarilor din cadrul Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Călugăreni în baza căreia aceasta s-a deplasat la CRRN Călugăreni și a efectuat evaluarea beneficiarilor preselecțai pe baza criteriilor stabilite
- Au fost evaluați beneficiarii Centrului de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică Călugăreni.
- Reprezentanți ai DGASPC Mureș au participat la o ședință cu reprezentanți ai primăriei Acățari în vederea identificării unui imobil care ar putea avea, după lucrări de reabilitare, funcțiunea de centru de zi, însă un astfel de imobil nu a fost identificat.
- Reprezentanți ai DGASPC Mureș s-au deplasat în satul Căcuciu, la locația propusă de comuna Beica de Jos.
- S-a purtat un dialog intens (scris și telefonic) cu reprezentanți ai Primăriei municipiului Reghin privitoare la oportunitatea înființării unui centru de zi pe raza acestui municipiu cu fonduri externe nerambursabile și cu asigurarea sustenabilității acestuia în parteneriat cu instituția noastră, dar răspunsul Primăriei a fost unul negativ, motivat că instituția nu dispune nici de imobil potrivit și nici de fonduri necesare asigurării funcționării unui centru de zi.

III. Situația beneficiarilor din centru și concluziile evaluării acestora

În centru se află actualmente 259 beneficiari, persoane cu dizabilități neuropsihice și mentale, de sex masculin, cu vârste cuprinse între 18 și 80 de ani, posesoare de Certificat de încadrare în grad de handicap emise de Comisia de Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap Mureș. Baza de date a acestora a fost întocmită prin utilizarea programului informatic de evidență a persoanelor cu dizabilități utilizată la nivelul județului Mureș (D-Smart).

Criteriile de selecție a beneficiarilor eligibili pentru tranziția de la instituționalizare la viața în comunitate (și implicit admiterea într-o locuință protejată) stabilite au fost:

- Vârsta sub 50 ani
- Gradul de handicap să fie: ușor, mediu sau accentuat

- Să nu aibă boli asociate handicapului care să necesite supraveghere și tratament specializat
- Să aibă capacitatea de autoadministrare a medicației de specialitate psihiatrică (de pildă în cazul schizofrenilor)
- Să aibă minime abilități de autoîngrijire, autogospodărire și socio-profesionale
- Să dispună de o rețea de suport social (să fi menținut contactele cu diverși membri ai familiei, aparținători sau alte persoane din comunitate) care să-i poată oferi sprijinul necesar în procesul tranziției de la instituție la viața în comunitate
- Să își exprime acordul de a ieși din centru și a conviețui într-o locuință protejată.

Aplicând primele două criterii (vârsta și gradul de handicap) din totalul de 259 de beneficiari ai C.R.R.N. Călugăreni au fost selectați 76 de beneficiari pentru care s-a decis evaluarea la centru, în vederea obținerii informațiilor suplimentare necesare pentru declararea lor ca eligibili pentru LP. În acest scop, în data de 22.03.2016, comisia de evaluare a beneficiarilor s-a deplasat la CRRN Călugăreni. Instrumentul de evaluare utilizat a fost ROM-CAT, un instrument de evaluare elaborat de ANPD care are drept rezultat identificarea celei mai potrivite opțiuni de rezidență a persoanei instituționalizate, pe baza informațiilor privitoare la diagnosticul și starea medico-psiho-socială a acesteia, a abilităților de îngrijire, de gospodărire, de interese profesionale, etc care trebuiesc completate. Urmare a evaluării beneficiarilor cu acest instrument, coroborat cu informațiile obținute de la beneficiarii în cauză și de la personalul de îngrijire a centrului, **a reieșit faptul că un număr de 11 beneficiari ai C.R.R.N Călugăreni pot fi propuși pentru admitere într-o locuință protejată.**

Motivele pentru care ceilalți beneficiari nu sunt eligibili pentru trecerea de la instituționalizare la viața în comunitate sunt:

- vârsta peste 50 ani coroborată cu abilități profesionale scăzute sau absente;
- gradul de handicap este grav, cu abilități de autoîngrijire și autogospodărire minime sau absente;
- prezența unor boli asociate handicapului care necesită supraveghere și tratament cronic specializat;
- lipsa capacității de autoadministrare a medicației psihotrope-neuroleptice (în cazul schizofrenilor, a persoanelor suferinde-diagnosticate cu psihoze, tulburări de personalitate, etc) care ar putea provoca o recădere cu efecte negative asupra evoluției bolii și comportamentului beneficiarului;
- un istoric de comportamente agresive și/sau tentative suicidale;
- lipsa aparținătorilor, lipsa contactelor cu aceștia și/sau refuzul acestora de a-l susține în integrarea în familie, în comunitate (de cele mai multe ori datorat comportamentelor violente manifestate a persoanei cu dizabilități neuropsihice)
- refuzul beneficiarului de a părăsi centrul rezidențial (vehement mai ales în cazul beneficiarilor care trăiesc în centru de foarte mulți ani și a celor care au fost instituționalizați cea mai mare parte a vieții lor - mai întâi într-un centru pentru copii și ulterior în CRRN Călugăreni - pentru care adaptarea la o viață în comunitate ar fi extrem de dificilă și imprevizibilă, cu șanse slabe de succes).

IV. Demersuri de identificare a unui potențial partener din rândul Autorităților locale din județ

Având în vedere:

- Prevederile Ghidului general al programului Operațional Regional 2014-2020 adoptat prin Ordinul nr. 1021/04.11.2015 al Ministrului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice care menționează, ca și activități eligibile spre finanțare înființarea de Locuințe Protejate doar în tandem cu un Centru de Zi;
- Adresa nr. 2915/ANPD/14.03.2016 a Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități care menționează un raport maxim de 3 locuințe protejate la un centru de zi,

D.G.A.S.P.C. Mureș a solicitat, pe parcursul anilor 2015-2016, celor 102 primării din județ să-și exprime intenția de a dezvolta pe raza lor administrativ-teritorială centre de zi care să ofere servicii persoanelor cu dizabilități din locuințele protejate care urmează a fi create în comunitate.

Dintre acestea, doar un număr de 14 primării și-au exprimat disponibilitatea de a dezvolta astfel de servicii. Pe parcursul lunii martie a.c. acestora li s-a solicitat identificarea unui imobil care ar putea fi pus la dispoziția unui proiect comun pentru a fi reabilitat și dotat în scopul înființării/dezvoltării unui centru de zi. În identificarea acestuia s-a avut în vedere necesitatea ca acesta să îndeplinească condițiile stabilite de standardele de calitate pentru centrele de zi destinate persoanelor adulte cu dizabilități stabilite prin Ordinul MMFPSPV nr. 67/2015.

Din totalul de 14 primării:

- cea a comunei Beica de Jos ne-a comunicat că deține în proprietate un astfel de imobil, în satul Căcuciu.
- cea a comunei Chiheru de Jos ne-a transmis că, deși deține un imobil care ar putea fi utilizat ca centru de zi, nu dispune de resursele financiare asigurării funcționării lui după finalizarea proiectului
- 12 primării ne-au transmis că nu dețin în proprietate un imobil care să poată avea funcțiunea de centru de zi.

V. CONCLUZII:

Având în vedere:

- I. demersurile întreprinse de instituția noastră pe parcursul ultimului an de identificare a unui partener din rândul autorităților publice locale în vederea înființării unui centru de zi pentru persoane adulte cu dizabilități, finalizate cu refuzul acestora de implicare într-un proiect comun de dezvoltare de astfel de servicii sociale;
- II. imposibilitatea de a identifica pe raza județului Mureș un imobil și teren aferent care să fie predat instituției noastre de autoritatea locală în vederea înființării unui centru de zi și a două locuințe protejate (motivate fie că acestea nu dețin un imobil care să corespundă standardelor de calitate legiferate pentru centru de zi, fie că nu dispun de resursele financiare asigurării funcționării acestuia sau, în cazul Primăriei Beica de Jos, locația propusă este izolată și situația cadastrală nu este clar stabilită),

instituția noastră propune înființarea a două locuințe protejate și a unui centru de zi în municipiul Reghin, locație în care DGASPC Mureș are în administrare

teren și imobil amplasate în cartierul Apalina în care funcționează actualmente Centrul de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică Reghin.

Dezvoltarea acestor servicii în locația propusă prezintă următoarele avantaje:

- locuințele protejate și centrul de zi vor putea fi date în coordonarea și administrarea C.R.R.N. Reghin, ceea ce ar reduce cheltuielile de întreținere (nemaifiind necesară angajarea de personal de conducere și administrativ, personalul centrului putând prelua aceste responsabilitati)

- o clădire neexploată, aflată în stare de degradare, va fi reabilitată, modernizată și dotată cu fonduri externe nerambursabile

- instituția își va diversifica serviciile oferite persoanelor cu dizabilități, servicii care, în timp vor conduce la prevenirea instituționalizării acestora în centre rezidențiale

- posibilitățile de reintegrare a beneficiarilor în comunitate ar fi ridicate datorită serviciilor și oportunităților socio-profesionale existente într-un municipiu.

Prin urmare:

- Având în vedere numărul de beneficiari ai C.R.R.N Călugăreni eligibili pentru viața în comunitate (11 persoane) precum și recomandările Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități, propunem restructurarea centrului rezidențial prin înființarea a două Locuințe protejate și a unui Centru de zi în municipiul Reghin, prin accesarea de fonduri externe nerambursabile (P.O.R., P.O.C.U., s.a.);
- Cele două locuințe protejate vor fi construite pe terenul aflat în imediata apropiere a Centrului de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică Reghin, aflat în proprietatea județului și dat în administrare instituției noastre;
- Centrul de zi va funcționa în incinta imobilului în care își desfășoară activitatea C.R.R.N. Reghin, prin reabilitarea, modernizarea și dotarea unei laturi a clădirii, actualmente neutilizată.
- Centrul de zi se va înființa în structura DGASPC Mureș și va avea o capacitate estimată de 20 beneficiari/zi. Conform prevederilor Legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, art. 51 (5) "centrele publice pentru persoane cu handicap se înființează și funcționează ca structuri cu sau fără personalitate juridică, în subordinea consiliilor județene, în structura direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, cu avizul și sub îndrumarea metodologică a Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap" iar finanțarea acestora se face "din bugetele proprii ale județelor pe teritoriul cărora funcționează acestea (art.54 (2)).
- C.R.R.N. Călugăreni va întreprinde demersurile necesare identificării unor beneficiari care ar putea fi dezinstituționalizați prin redarea lor familiei/aparținătorilor.

Notă: Informațiile principale anterior prezentate sunt cuprinse în tabelul de mai jos, ce se desprinde ca o reprezentare succintă a tuturor demersurilor întreprinse până la aceasta dată.

**PLAN DE RESTRUCTURARE A CENTRULUI DE RECUPERARE ȘI REABILITARE NEUROPSIHICĂ CĂLUGĂRENI,
JUD.MUREȘ**

Nr. crt.	Instituția rezidențială	Total beneficiari	Nr. beneficiari eligibili pentru dezinstituționalizare	Nr. beneficiari care nu pot fi dezinstituționați*	UAT-uri în care vor putea fi înființate LP	UAT-uri în care vor putea fi înființate CZ	Nr. total de LP care vor putea fi înființate	Nr. total de CZ care vor putea fi înființate	Nr. persoane adulte cu dizabilități care nu beneficiază de CZ și care vor putea beneficia după proiect
1.	C.R.R.N. Călugăreni	259	11	248	Reghin	Reghin	2	1	1052

**DIRECTOR GENERAL
DGASPC MUREȘ
Schmidt Lorand**